

Insan Hakların Cümlä Deklaratıyası

Kabledildi hem bildirildi 217 A (III) Birleşmiş Milletlär Kurulun Genel Asambleyasının kararınan 1948 yılda dekabrinin onunda

Respublika Moldovadakı Insan hakları merkezi

Basılêr Birleşmiş Milletlär Kurulun Moldovadakı İlerlemä Programasının Yardımınan

Preambula

ESABA ALARAK, ani insan aylesi azaların kişilik saygılı, onnarın birtakım hem ayırılmaz hakların tannıması serbestliin, dooruluun hem ömür-dünnää usuluun temelidir; hem

ESABA ALARAK, ani insan haklarına gösterilän saygısızlıktan hem aşaalıktan kaynaklanan yabannık darıldêêr insannın üzü, hem ani ölä bir dünnää kurulması, nerdä insannarda olacek söz hem düşünmek serbestlii hem olmayacak korku hem sıkıntı, insannarın bir üüsek isteyişi gibi bildirildi; hem

ESABA ALARAK, ani insan hakları lääzım korunsun kanon kuvedinnän, ani olmasın ölä, açan insan, bitki çözüm gibi, zorbalaa hem baskıya karşı istar-istemäz kalêr yapsın kalkıntı; hem

ESABA ALARAK, ani lääzım halklar arasında dostluk baalantıların ilerlemesinä yardımcı olmaa; hem

ESABA ALARAK, ani Birleşmiş Milletlär halkları kendi Ustavında tekrarladılar inandıklannı insannarın temel haklarına, insan kişiliin onuruna hem kıymetinä hem da adannarın karıların birtakım haklarına hem karar aldılar sotial ilerlemesine yardımcı olmaa hem taa bol serbestliktä yaşamak koşullannı iileştirmä; hem

ESABA ALARAK, ani aza devletlär söz verdilär, Birleşmiş Milletlär Kurulunnan birliktä, cümlä insan hakların hem temel serbestliklerin saygılanmasına yardımcı olmaa;

hem

ESABA ALARAK, ani bu haklar hem serbestliklär tabeetin universal annaşılmaları bu baalantıyı bütünnä tamannamak içik pek maanalıdır,

GENEL ASAMBLEYA

bildirer bu Insan Hakların Cümlä Deklaraşıyasını ölä bir problema gibi, angısını lääzım özensinnär çözmä hepsi halklar hem devletlär, aniki herbir insan hem cümleinin herbir organı, dayma göz altında tutarak bu Deklaraşıyayı savaşınnar aydınlatmak hem üüretmeklän yardım etmä bu hakların hem serbestliklerin saygılanmasına naşional hem halklararası progresiv işlärlän onnarın tanıttırılmasına hem tamannamasına nicä Kurula girän devletlerin halkları arasında, ölä da o halklar arasında, angıları bulunrlar o devletlerin kanonnarı altında olan topraklarda.

Yazı 1

Insannar hepsi duuêrlar serbest hem birtakım kendi kıymetindä hem haklarında. Onnara verilmiş akıl hem üz da lääzım biri-birinä davransınnar kardaşlık ruhuna uygun.

Yazı 2

Herbir insanda lääzım olsun hepsi bu Deklaraııyada bildirilän haklar hem serbestliklär, hiçbir ayırıntısız soy, deri rengi, adam hem karı, dil, din, politika yada başka inandıkları, mülk, insan boyu eki başka durum bakımından.

Bundan başka diil lääzım yapılsın hiçbir ayırıntı devletin ya insanın yaşadıı topraan politika statusuna görä, bakmayarak o toprak serbest mi, bakımını mı, kendibaşına kullanmayan mı osa suverenitetindä başka türlü sınırlamalı mı.

Yazı 3

Herbir insanın yaşamak, serbestlik hem kişiliinä dokunmamak hakı var.

Yazı 4

Kimsey diil lääzım tutulsun esirliktä ya serbestsiz durumda; esirlik hem esir satılması hiçbir türlü kabledilmeer.

Yazı 5

Kimsey diil lääzım zeetlensin, zorlaştırılsın yada cezalandırılsın zulumca eki insan şanını aşaalayan davranışlan.

Yazı 6

Herbir insanın, nerdä da o bulunsa, var hakı daava subyekti olarak tanınmaa.

Yazı 7

Herbir insan kanona karşı denk hem herkezin, bir ayırıntısız, var birtakım hakı kanonnan korunmalı olmaa. Hepsi insannarın birtakım hakı var bu Deklaraııyayı bozan diskriminaııyadan hem bölä diskriminaııya fitlemesindän korunmalı olmaa.

Yazı 8

Herbir msanıııı hakı var legal millet daavalarından haklarını efektivli geeri almaa, eer kostituııya ya kanon tarafından ona verilän haklar korunmazzalar.

Yazı 9

Kimsey yok nasıl zakonsuz zorlan kapansın, tutulsun yada erindän kaldırılslın.

Yazı 10

Herbir insanın haklarını hem borçlarını belirtmək için hem ona çıkarılan kabaatlamanın sebepli olup-olmadığını göstermək için var haki, cümlä birtakımnık temelindä, istemää onun daavası bakılsın açık hem dooruluk kurallarına uygun olarak baalı olmayan hem tarafsız olan sudta.

Yazı 11

Herbir kabaatlı bulunan insanın haki var kabaatlı sayılmamaa, eer onun kabaatı zakona görä açık araştırmaklan ortaya çıkarılmadıysa hem ona hertürlü korunma kolaylıı verilmediysä.

Kimsey yok nasıl cezalandırılınsın ölä bir cürüm (zakona uymayan iş) yapması içiıı yada yapmaması için, eer yapıldıı zamanda o cürüm naşional zakonnarına görä hem halklararası haka görä cezalanan kabaat sayılmadıysa. Hem yok nasıl kabaatlıya verilsin taa aar ceza, nekadar vardı nasıl verilsin o vakıтта, açan cürüm yapılmış.

Yazı 12

Kimseyin yok nasıl kanonsuz karışılınsın kendi kişi hem aylä yaşamasına, kanonsuz dokunulsun onun eviııä, onun Yazışma saklılıına yada onun kıymetinä hem adına. Herbir insanın var haki kanonnan korunmalı olmaa bölä karışmalardan eki bölä dokunmalardan.

Yazı 13

Herbir insanın var haki serbest er diıştırmää hem herbir devletin sınırlarında kendisinä oturmak eri ayırmaa.

Herbir insanın var haki çıkmaa memlekettän, bu sırada kendi memleketindän da, hem dönmää memleketinä.

Yazı 14

Herbir insanın var haki sıkıştırmalardan başka memleketlerdä koruntu aaramaa hem o koruntuyu kullanmaa.

Bu hak yok nasıl kullanılınsın, eer sıkıştırma yapılırsa gerçektän politikaya baalı olmayan bir kabaat için yada Birleşmiş Milletlär kurulun neetlerine hem printiplerine karşı gidän işlär için.

Yazı 15

Herbir insanın var vatandaşlık haki.

Kimseydän yok nasıl kanonsuz alınsız onun vatandaşlıı yada onun hakl kendi vatandaşlıını diıştırmää.

Yazı 16

1.Yaşlarını dolduran adamnarın hem karıların var haki, hiçbir sınırlamasız soy, milletlik ya din üzerine, evlenip aylä kumıaa. Onnarın hakları birtakım evlenirkän, evlenmektä bulunarkan hem ayırılarkan.

Evleıımək olabilir sade karşılıklı iki tarafın bütün serbestliinnän hem kayılınnan.

Aylä– cümlenin bir natural hem ana kısmı hem onun var hakı cümlä hem devlet tarafından korulu olmaa.

Yazı 17

Herbir insanın var hakı mal saabisi olmaa tek başına yada başkasınnan birliktä.

Kimseyin elindän zakonsuz mal diil lääzım alınsın.

Yazı 18

Herbir msanın var serbestli düşünmäk, üz hem din hakı; bu haka girer serbestlik diıştırmää kendi diiini ya inandıklarını hem tutmaa kendi dinini ya inandıklarını tek başına ekİ başkasınnan birliktä, halka açık üürenmää, duva etmää hem din ritual adetlerini kullanmaa.

Yazı 19

Herbir insanın var hakı serbestli fikirlerinä hem onnarın serbestli açıklamasına; bu haka girer serbestlik engelsiz kendi fikirlerinä uymaa hem serbestlik aaramaa, kabletmää hem daatmaa bilgi hem fikir hertürlü hem devlet sınırlarına baalı olmayarak.

Yazı 20

Herbir insanın var hakı uslu toplantı hem kuruluş serbestliinä.

Kimseyi yok nasıl zorlaştırmaa girsii nesoy-sa kurılışa (asotiatieyä).

Yazı 21

Herbir insanın var hakı pay almaa kendi devletin kullanmasında doorudan yada seçilmiş vatandaşlann aracılınnan.

Herbir insanın var birtakım hakı kendi memleketindä devlet izmetinä giräbilmää.

Halkın isteyişi lääzım olsun önderlik kuvedin temeli; bu isteyiş laazım belli edilsin periodik hem falş olmayan seçimnerdä, angıları lääzım yapılsınnar universal hem birtakım seçim hakınnan, saklı kiyat atmaklan yada başka denk maanalı, kiyat atmanın serbestliini koruyan formalarlan.

Yazı 22

Herbir insanın, cümlä azası olduu için, hakı var sotial yardımına hem onun saygılıın yardımını olması için hem kişiliin serbestli ilerlemesi için lääzım olan ekonomika, soțial hem kultura hakların gerçekleştirmesinä national yardımınarı hem milletlärarası işbirlii yolunna hem herbir devletin yapılışına hem kaynaklarına uygun olarak.

Yazı 23

Herbir insanın var hakı çalışmaa, serbestli iş ayırmaa, dooru hem uygun iş kolaylıklarında çalışmaa hem işsizliktän korunmalı olmaa.

Herbir insanın var hakı hiçbir ayırtısız birtakım iş için birtakım

ödek kabletmää.

Herbir çalışan insanın var hakkı almaa dooru hem kanaatlı ödek, angısı eter insanca yaşamaa ona hem onun aylesinä hem angısına, lääzım olduynan, eklener başka sotial yardımna.

Herbir insanın var hakkı kurmaa profesional birlikleri hem girmää profesional birliklerinä kendi intereslerini korumaa deyni.

Yazı 24

Herbir insanın var hakkı dinnenmä hem boş vakıda, bu arada çalışma günün akıllıca sınırlandırılmasına hem periodik ödekli izinina (otpuskaya).

Yazı 25

Herbir insanın var hakkı ölä yaşamak uununa, bu sıraya girer imeesi, giyimi, evi, saalık bakımı hem lääzım olan sotial izmetleri, angısı lääzım olêr korumaa saalıını hem varlıını, kendisinin hem aylesinin, hem hakkı yardımsız kalmamaa işsizlik, hastalık, sakatlık, ihtârlık yada başka olabilirli durumda, açan o kendisinä baalı olmayan sebeplär üzerinä geçinmesi için kaynaksız kalabilir.

Analık hem uşaklık vererlär bir ayırı bakım hem yardım hakkı. Hepsi uşaklar, duuan evlilikte ya evlilik dışında, lääzım kabletsinnär birtakım sotial yardım.

Yazı 26

Herbir insanın var öğrenmek hakkı. En az bağlantı hem genel öğrenmek lääzım olsunar ödeksiz. Bağlantı öğrenmek lääzım olsun hepsi için. Tehnika hem zanaat öğrenmesi için yol lääzım açık olsun herkezinä, üüsek öğrenmek tã lääzım hepsi için birtakım açık olsun herkezin becerdimä görä.

Üörenmek lääzım ön versin insan kişiliin dolu ilerlemesmä hem da insan hakların hem temel serbestliklerin taa büyük saygılanmasına. Üörenmek lääzım yardım etsin karşılıklı annaşmak, saburluk hem dostluk olsun hepsi milletlär, soy hem din grupaların arasında hem yardım etsin Birleşmiş Kurulun barış koruma çalışmalarına.

Ana-bobanın var üstün hakkı kendi küçük yaşlı uşaklarına öğrenmek forması ayırmaa.

Yazı 27

Herbir insanın var hakkı serbestli pay almaa cümleinin kultura yaşamasında, hoşlanmaa incä zanaatlan, pay almaa bilim ilerlemesinde hem faydalanmaa onun hayırlarınan.

Herbir insanın var hakkı korunsun onun moral hem material interesleri, kaynaklanan oııun yaptıı bilim, literatūra ya artistik yaratmalarından.

Yazı 28

Herbir insanın var hakkı ölä bir sotial hem halklararası düzenä,

aılıgısında bütön haklar hem serbestliklä, sıralanan bu Deklaraııyada, gerçek olabileceklär.

Yazı 29

Herbir insanın cümlä karşıısında borçları var, sade cümledä olur gerçeklensin kişiliin serbest hem bütön ilerlemesi.

Haklarını hem serbestliklerini gerçekleştirärkän herbir insana sade ölä sınırlama yapılabilinir, angısı kanona göra uygulanmış saade neetlän gerçekleştirimää aalemin haklarının hem serbestliklerinin tanınmasını hem saygılanmasını hem da demokratik toplumunda dooru moral ısteklerinä, cümlä düzeninä hem cümlä yaşamak bolluuna uygun olması için.

Bu hakların hem serbestliklerin gerçekleştirilmesi hiçbirtürlü diil läözüm aykırı gitsin Birleşmiş Milletlär Kurulun neetlerinä hem prinıptlerininä.

Yazı 30

Bu Deklaraııyada bişey yok nasıl yorumnansın osoy, sansın bir devletä, kişi grupasına yada ayırı kişilerä veriler hak ölä bir çalışmada bulunmaa, angısı önnendiriler bu Deklaraııyada sıralanan hakları hem serbestlikleri yok etmää.